

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/2 strani
Din 250.—, 1/4 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Usoda naših občin.

Sramotno ponemčena imena naših občin.

Kedaj se bo pač rodil človek, ki bi opisal žalostno usodo naših občin? Tužna zgodovina teh trdnjav slovenskega žitja in bitja je obenem zgodovina trpljenja našega ljudstva. V bolečinah so bile spočete naše občine, zakaj namenjene so bile, da se po njih razširja vpliv nemštva med slovensko ljudstvo, ali z drugimi besedami, da v 19. stoletju izvršijo tisto delo, ki ga graščinska gospoda v Sloveniji v teku več stoletij ni izvršila v zadovoljstvo dunajske vlade. Že njihova krstna imena so zadosten dokaz za to, kaj se je nameravalo: dati slovenskim delom avstrijske države na zunaj nemško lice, nemški značaj, četudi bi se pod strehami skromnih kmečkih hiš še vzdržal slovenski jezik in ohranile slovenske narodne šege in navade. Naravnost gorostasno in že smešno je, kakšna imena so naprtili popolnoma slovenskim vasem in občinam najsibo katastralnim ali političnim. Le nekaj najznačilnejših primerov naj zado-
stuje: Augenbachdorf v konjiškem okraju, Birkenwald v kozjanskem okraju, Friesach v brež. okraju, Fautsch v kozjanskem okraju, Drafsen v ptujskem okraju, Gorzaberg v ptujskem okraju, Gruesserschuk v ljutomerskem okraju, Hirschendorf v ptujskem okraju, Hörberg o kozjanskem okraju, Igelsdorf v ljutomerskem okraju, Jellentschen v mariborskem okraju, Jeschenzen v mariborskem okraju, Klantzberg v celjskem okraju, Ober-Obresch v brež. okraju, Schurkental v sevniskem okraju, Schmersdorf v šoštanjskem okraju, Stadldorf v kozjanskem okraju, Urschendorf v ljutom. okraju.

Če že Nemci na sedaj svoji zemlji hočejo na vsak način imena kakor Affenberg ali Affenthal, je to stvar njihovega okusa, da so pa na slovenski zemlji vsiljevali nekdanja imena kakor Urschendorf in Schurkendorf, je daleč vidno znamenje njihovega nepoznanja slovenskega jezika, zakaj Noršenci ne pomenijo Urš in Žurkovdol ne pomeni nobenih lopovov.

Pa božja previdnost je čuvala nad slovenskim ljudstvom.

Ravno to, kar je bilo namenjeno, da uniči našo narodnost, ravno to jo je pomagalo buditi k zavesti, utrjevati jo, da je zamogla v sijajnem poletu zrušiti nekdanjo nadvlado nemškega uradništva ter postati pravo ognjišče in žarišče narodnega življenja, slovenske prosvete in kulture. V skromnih kmečkih hišicah slovenskih občin so se rodili tisti sloviti možje,

ki so prvi vzbujali slovensko narodno zavest z besedo in peresom, ki so zanesli glas o Slovencih v svet in svet takorekoč prisilili, da nas je začel spoznavati in upoštevati. Niso sicer še izginili stoletja stari predsodki o nas, a slovenska žilavost ne popušča in ne sme popuščati tako dolgo, dokler ti napačni predsodki ne izginejo.

Dvojezični napisi.

Velika večina slovenskih občin je bila ustanovljena okrog leta 1854. Par desetletij je moralo slovensko ljudstvo mirno nositi ta jarem. Ko je pa dobila stara Avstrija ustavo, se je začel boj za dvojezične napise, dvojezične pečate in slovensko uradovanje v slovenskih občinah. Potoki črnili so bili porabljeni za brezštevilne vloge, prošnje in pritožbe v tem oziru. Kaj vse pa so morali prestati ubogi župani slovenskih občin, vedo samo oni in državni uradi stare Avstrije, zakaj vsega ti pogumni slovenski možje niso potožili javnosti. Še danes živijo ljudje z visokimi naslovi v Sloveniji, ki n. pr. med vojno niso hoteli znati in ne razumeti slovenski, v Jugoslaviji pa so postali največji Jugosloveni! Slovensko ljudstvo jim je deloma odpustilo, deloma je pozabilo krivice, ki so jih morali prestajati njegovi predstavniki kot slovenski župani naših občin.

Nova natezalnica.

Prišlo pa je četrto desetletje 20. stoletja in bivši režim JNS je djal slovenske občine na novo natezalnico. Razmetaval je in družil je naše občine po volji političnih vodij krajevnih organizacij JNS kakor vihar raznaša jesensko listje na vse strani in ga kopiči v jarkih in globelih. Nekdaj se je slovensko ljudstvo smelo braniti in se pritožiti, zadnja leta so bili takšni poskusi kruto kaznovani in zatrti. Zopet je molčalo slovensko ljudstvo, primorano molčalo in čakalo jasnejših vremen. In prišla so ta vremena in s silovitim naskokom so začele prizadete občine zahtevati svoje pravice nazaj. In kaj se je zgodilo? Od ljudi, ki ne predstavljajo nikogar na svetu razven sebe, se je v zadnjem času porinil zapah stremljenju volilcev, da bi si ne mogli urediti občin po svoji volji. In z drznostjo, ki ji ni lahko najti para, poskušajo ljudje, ki so po hrbtih trpečega ljudstva prišli na vrh, zagovarjati storjene krivice in kričijo v svet, da pri spajanju občin ni imela politika svojih prstov vmes. Zakaj hočejo tisti, ki so prinesli toliko nesreče v Slovenijo, sedaj to zanikati? Če kdo drugače govori kakor misli, pravimo Slovenci temu: laž. Če slišimo lagati neizobraženega

človeka, ga pomilujemo, če stori kaj podobnega od kulture oblizan človek, bi pričakovali, da izgine s površja javnosti v istem trenutku, ko je laž izgovoril. Pa naj kričijo še tako glasno, naj lažejo še tako na debelo, ne bodo našli danes človeka, ki bi jim veroval. Kakor takrat, ko so avstrijska oblastva na željo nemškutarije trgala v Sloveniji okolice od mest in trgov proč ter ustanavljala posebne okoliške občine, nikdo ni verjel, da bi se to vršilo iz skrbi za gospodarsko korist, zakaj vsi smo dobro vedeli, da se vrši vse to z namenom, ohraniti nemški, odnosno nemškutarski značaj naših trgov in mest, podobno dandanes nikdo ne veruje v besedičenje tistih, ki so tako vneto zagovarjali in še zagovarjajo komasacijo — spajanje — občin v zadnjih letih.

Naj se enkrat konča trpljenje naših občin!

Pustite jim svobodno roko, naj se združujejo po volji volilcev, zakaj ti bodo vedeli najbolje, kaj jim prija. Če torej hočejo volilci, da se popravi krivice, ki so bile nekdanj storjene po samovolji nemških uradnikov, kakor tudi one, ki jih je zgrešila JNS v svoji politični zaslepljenosti, naj se ne mečejo volilcem polena pod noge! Če smejo biti v Evropi majhne države, zakaj bi ne smele biti tudi majhne občine, če volilci to želijo? Odvzemite občinam nepotrebno delo in stroški bodo kmalu manjši; kdor pa jim nalaga delo, jim to delo naj tudi plača! In svobodne volitve jim dajte! Volilci bodo sami poskrbeli, da pometejo s korupcijo na občini. Sedaj pa tisti, ki vedno nosijo na jeziku: pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal, najbolj nasprotujejo temu, da bi v svojih občinah odločevali volilci občine. Jerobstva so naše občine imele več ko preveč že nekdanj, naj se jim prizanese z njim vsaj v Jugoslaviji, v res svobodni Jugoslaviji!

V NAŠI DRŽAVI.

Vlada na delu za kmeta. Vlada je do 1. oktobra ukinila vse prisilne prodaje premičnin in nepremičnin zaradi neplačanih obrokov ali obresti zaščitenih kmečkih dolgov. Dr. Stojadinovičeva vlada bo v najkrajšem času rešila vprašanje kmečkih dolgov na način, ki bo vpošteval težko obveznost kmeta in ne bo zadel njegove kreditne sposobnosti, ne da bi škodoval vrednosti dinarja. Ker je mnogo dolžnikov kmetov že zdaj izgubilo zaščito po prejšnji uredbi, je kraljevska vlada v že-